



SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060103

DOM
2022-03-09
Stockholm

Mål nr
M 1723-21

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2021-01-29 i mål nr M 1975-20,
se bilaga A

PARTER

Klagande

Stefan Pålsson Aktiebolag

Ombud: Advokaten J.N. och biträdande juristen A.C.

Motpart

Miljönämnden i Landskrona kommun

SAKEN

Utdömmande av vite

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen upphäver mark- och miljödomstolens dom och avslår
Miljönämnden i Landskrona kommuns ansökan om utdömmande av vite.

Dok.Id 1786245

Postadress
Box 2290
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls Torg 16

Telefon
08-561 670 00
08-561 675 50

E-post: svea.hovratt@dom.se
www.svea.se

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00–16:30

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Stefan Pålsson Aktiebolag (bolaget) har i första hand yrkat att Miljönämnden i Landskrona kommuns ansökan ska avslås. Bolaget har i andra hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska sätta ner vitet väsentligt.

Miljönämnden i Landskrona kommun har motsatt sig att mark- och miljödomstolens dom ändras.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har hänvisat till vad som tidigare har framförts i målet och lagt till i huvudsak följande: Verksamheten håller sig inom ramen för det nuvarande tillståndet, produktion om 150 ton rökt lax per år, och bolaget har en godkänd egenkontroll. Bolaget har inte åsidosatt något förbud eller förelagts att utföra en viss åtgärd mot bakgrund av något tvingande skäl. Vite ska inte kunna komma ifråga när det rör sig om en ändringsanmälan som bolaget gjort frivilligt. Ett vitesföreläggande om 40 000 kr är en mer ingripande tillsynsåtgärd än vad som behövs i det enskilda fallet. En rimlig följd av att ett kompletteringsföreläggande avseende en ändringsanmälan inte följs bör vara att nämnden avslår ansökan, vilket också är den följd som nämnden tidigare angett. I vart fall kan ett vitesföreläggande om 40 000 kr inte anses vara skäligt med hänsyn till bolagets ekonomiska förhållanden och rådande pandemi.

Nämnden har sammanfattningsvis anfört följande: Bolagets verksamhet anses ha en potentiellt betydande miljöpåverkan. Därför förtydligade nämnden vilka uppgifter som bolagets ändringsanmälan behövde innehålla för att nämnden skulle kunna göra sin prövning. Eftersom bolaget trots dialog med nämnden inte inkom med uppgifterna bedömde nämnden att det fanns behov av ett vitesföreläggande. Vitesbeloppet om 40 000 kr är skäligt då det framgår av årsrapporter från 2013–2015 att bolagets produktion överstigit 150 ton per år. Eftersom beslutet om vitesföreläggande fattades innan någon visste hur pandemin skulle eskalera finns inte skäl att ändra mark- och miljödomstolens dom.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

I ett mål om utdömmande av vite ska domstolen bland annat kontrollera att vitesföreläggandet är lagligen grundat.

Enligt 26 kap. 9 § miljöbalken får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas.

Miljöprövningsförordningen (2013:251) innehåller bestämmelser om anmälningsplikt och under vissa förutsättningar plikt att anmäla ändringar avseende rökeriverksamhet med i målet aktuell omfattning (se 1 kap. 10 och 11 §§ samt 5 kap. 7 §). Vilka uppgifter en sådan anmälan ska innehålla framgår av förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. I samma förordning regleras hur en myndighet ska förfara vid handläggningen av en anmälan. När ett anmälningsärende är tillräckligt utrett ska myndigheten antingen underrätta verksamhetsutövaren om att ärendet inte kommer leda till någon åtgärd från myndighetens sida, i ett föreläggande till verksamhetsutövaren besluta om försiktighetsmått eller förbud eller förelägga verksamhetsutövaren att ansöka om tillstånd för verksamheten. (Se 26 a och 27 §§ i nämnda förordning.)

Om en myndighet bedömer att en ändringsanmälan är ofullständig och inte kan ligga till grund för en prövning får myndigheten förelägga verksamhetsutövaren att avhjälpa bristen.

Av utredningen i målet framgår att ändringsanmälan initierades av bolaget med anledning av ett önskemål om att utöka verksamheten. Ett föreläggande om att komplettera en sådan frivillig anmälan behövs inte för att miljöbalken eller föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas, utan motiveras snarare av att prövningsmyndigheten önskar ett relevant underlag för sitt ställningstagande i frågan om den anmälda ändringen kan godtas. Konsekvensen av att ett sådant föreläggande inte följs kan då bli att anmälan avvisas eller att

verksamhetsutövaren förbjuds att utöka verksamheten enligt sin ansökan. Något lagligt stöd för att förena ett kompletteringsföreläggande av nu aktuellt slag med vite finns dock inte. Vitesföreläggandet är således inte lagligen grundat och nämndens ansökan om utdömande av vite ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2022-03-30

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Fredrik Ludwigs, Ulf Wickström, referent, och Ralf Järtelius samt tf. hovrättsassessorn Hanna Björklund.

Målet har föredragits av hovrättsfiskalen Anna Lundgren.



VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2021-01-29
meddelad i
Växjö

Mål nr M 1975-20

PARTER

Sökande

Miljönämnden i Landskrona kommun
Stadshuset

Motpart

Stefan Pålsson Aktiebolag

SAKEN

Utdömande av vite

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen förpliktigar Stefan Pålsson Aktiebolag, 556549-1932, att till staten betala vite om 40 000 kr.

Dok.Id 564834

Postadress
Box 81
351 03 Växjö

Besöksadress
Kungsgatan 8

Telefon
0470-560 100
E-post: mmd.vaxjo@dom.se
www.domstol.se/vaxjo-tingsratt

Telefax

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00–16:00

BAKGRUND

Miljönämnden i Landskrona kommun (nämnden) beslutade den 11 mars 2020 att förelägga Stefan Pålsson Aktiebolag, 556549-1932, (bolaget) att sammanställa och skicka in begärda kompletteringar enligt bilagan "Ej komplett ändringsanmälan" senast den 2 april 2020.

Föreläggandet förenades med vite om 40 000 kr ifall föreläggandet inte efterkoms i sin helhet inom förelagd tid.

Nämnden har nu ansökt om utdömande av vitet.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att bolaget ska förpliktas att betala vite om 40 000 kr. Till stöd för yrkandet har nämnden anfört bl.a. följande.

Föreläggandet har inte efterkommit. Enligt beslutet skulle bolaget senast den 2 april 2020 ha kommit in med en sammanställning av samtliga begärda kompletteringar till ändringsanmälan. En ej komplett sammanställning skickades in till miljöförvaltningen den 2 april 2020. Bristerna kommunicerades till bolaget samma dag och bolaget fick till kl. 17.00 på sig att komplettera. Någon ny sammanställning har därefter inte kommit in till miljöförvaltningen.

Bolaget har bestritt yrkandet. Till stöd för sitt bestridande har bolaget anfört bl.a. följande.

Den anställda hos bolaget som haft hand om frågan, har varit föräldraledig och vikarien har inte vidarebefodrat mailen i tid. Detta i en svår tid för bolaget, med Covid-19 och permitterad personal, vilket resulterat i att det har blivit missförstånd.

Bolaget överstiger inte sitt tillstånd och ska därför inte betala något vite. Bolaget har tillfrågat sin förra miljöinspektör om just hur bolaget kan utöka sin produktion. Inspektören uppgav att det bara var att anmäla.

Bolaget bedriver en verksamhet där det inte går att mäta vad som släpps ut eftersom det är så minimalt att det inte syns i tester. Eftersom bolaget har kapacitet att producera större mängder utan att använda mer kemikalier eller fler leveranser, så förändrar en utökning av bolagets produktion inte bolagets påverkan på miljön. Bolaget har en godkänd egenkontroll och håller sig inom ramarna för sitt tillstånd.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har i ett mål om utdömande av vite att pröva om det föreläggande som ligger till grund för ansökan har delgetts adressaten, om det har vunnit laga kraft, om det är lagligen grundat, om det har överträtts samt om adressaten haft faktisk och rättslig möjlighet att följa föreläggandet. Domstolen ska dessutom, under förutsättning att vite ska dömas ut, pröva om ändamålet med vitet förlorat sin betydelse, pröva vitets storlek samt om det finns särskilda skäl att jämka det.

Mark- och miljödomstolens bedömning

Föreläggandet som nämndens ansökan grundar sig på, har vunnit laga kraft och är lagligen grundat. Sista dagen att efterkomma föreläggandet var den 2 april 2020. Utredningen i målet visar att föreläggandet inte hade följts till fullo vid fullgörandet utgång och att någon ytterligare dokumentation inte har inkommit till miljöförvaltningen vid tidpunkten för nämndens ansökan.

Mark- och miljödomstolen anser att det aktuella föreläggandet varit tydligt och det kan inte anses ha funnits några oklarheter kring vad bolaget behövt göra för att efterkomma föreläggandet. Det har vidare inte framkommit att bolaget skulle sakna rättslig eller faktisk förmåga att vidta de förelagda åtgärderna eller att bolaget annars har haft en giltig ursäkt för att inte följa föreläggandet.

Sammanfattningsvis finner mark- och miljödomstolen att det aktuella föreläggandet har överträtts samt att samtliga förutsättningar för att döma ut vite i enlighet med ansökan är uppfyllda.

Då föreläggandet inte har följts, kvarstår ändamålet med vitet. Även om bolaget inom utsatt tid har inkommit med vissa uppgifter till nämnden, så har det inte framkommit några sådana särskilda skäl som kan motivera en jämkning av det yrkade beloppet. Nämndens ansökan om utdömande av det förelagda vitet ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-02)

Överklagande senast den 19 februari 2021.

Cecilia Giese Hagberg

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Cecilia Giese Hagberg, ordförande, och tekniska rådet Viktor Forsell. Föredragande har varit beredningsjuristen Nina Knobloch Blomqvist.



Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.



Hur man överklagar Mark- och miljööverdomstolens avgörande

Den som vill överklaga Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska göra det genom att skriva till Högsta domstolen. Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Mark- och miljööverdomstolen.

Senaste tid för att överklaga

Överklagandet ska ha kommit in till Mark- och miljööverdomstolen senast den dag som anges i slutet av Mark- och miljööverdomstolens avgörande.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid, skickar Mark- och miljööverdomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Högsta domstolen.

Prövningstillstånd i Högsta domstolen

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningsstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen eller om
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, så som att det finns grund för resning, att domvilla förekommit eller att målets utgång i Mark- och

miljööverdomstolen uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandets innehåll

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (domstolens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som klaganden begär,
4. de skäl som klaganden vill ange för att avgörandet ska ändras,
5. de skäl som klaganden vill ange för att prövningstillstånd ska meddelas, samt
6. de bevis som klaganden åberopar och vad som ska bevisas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om målet överklagas kan Högsta domstolen använda förenklad delgivning vid utskick av handlingar i målet, under förutsättning att mottagaren där eller i någon tidigare instans har fått information om sådan delgivning.

Mer information

För information om rättegången i Högsta domstolen, se www.hogstodomstolen.se